

Teknoloji Fakültesi

BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

KAREKOD İÇEREN FATURALARDAN BİLGİ ÇIKARTILMASI VE BU FATURALARIN SINIFLANDIRILMASI, ANALİZ EDİLMESİ

BİTİRME PROJESİ 1.

ARA RAPORU

Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

DANIŞMAN

Doç. Dr. AYŞE BERNA ALTINEL GİRGİN

İSTANBUL, 2025

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TEKNOLOJİ FAKÜLTESİ
BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

Marmara Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Öğrencileri **Yunus Ege Küçük, Emir Binçe ve Farid Bayramov** tarafından “**KAREKOD İÇEREN FATURALARDAN BİLGİ ÇIKARTILMASI VE BU FATURALARIN SINIFLANDIRILMASI, ANALİZ EDİLMESİ**” başlıklı proje çalışması, **xxx** tarihinde savunulmuş ve jüri üyeleri tarafından başarılı bulunmuştur.

Jüri Üyeleri

Dr. Öğr. Üyesi xxx xxx
Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Xxx xxx
Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Xxx xxx
Marmara Üniversitesi

(Danışman)

(Üye)

(Üye)

(İMZA).....

(İMZA).....

(İMZA).....

ÖNSÖZ

Proje çalışmamız süresince karşılaştığımız bütün problemlerde, sabırla yardım ve bilgilerini, manevi desteğini esirgemeyen, proje çalışmamız sırasında okul içerisinde ve okul dışında her zaman yanımızda olan, tüm desteğini sonuna kadar yanımızda hissettiğimiz değerli hocamız, sayın Doç. Dr. Ayşe Berna Altınel Girgin'e en içten teşekkürlerimizi sunarız.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	11
1.1. Proje Çalışmasının Amacı ve Önemi	11
2. LİTERATÜR TARAMASI	12
2.1. Türkçe Faturaların Sınıflandırılmasında Farklı Öznitelik Seçimi Yöntemleri ile Topluluk Öğrenme Algoritmalarının Etkilerinin İncelenmesi	12
2.2. QR Kod Tanıma ve Bulut Depolama Tabanlı Çevrimiçi Faturalama Sistemi	14
2.3. Extraction of Information from Invoices – Challenges in the Extraction Pipeline	15
3. PROJE TASARIMI	16
3.1. Veritabanı Tasarımı	16
3.1.1. PostgreSQL	16
3.1.2. Tabloların Yapısı	17
3.1.3. Fonksiyonlar ve İşlem Akışları	21
3.1.4. Veritabanı ve Normalizasyon	21
3.1.5. Performans ve Güvenlik	22
3.2. API Tasarımı ve Arka Uç Geliştirme	22
3.2.1. Endpointler ve Kullanılan HTTP Request Türleri	22
3.2.2. Veri Kontrolü ve Validasyonu	23
3.2.3. Veri Güvenliği ve Veritabanı Saldırılarına Karşı Güvenlik	24
3.2.4. JWT Kullanımı ve Kullanıcı Authentication	24
3.2.5. Testler	25
3.3. Web Ön Uç Geliştirme	25
3.3.1. React.js ile Component Tabanlı Yapı	25
3.3.2. State Yönetimi - Redux Toolkit	25
3.3.3. Material UI ile Tasarım ve Kullanıcı Deneyimi	26
3.3.4. Veri Gösterimi ve Filtrelendirme	26
3.3.5. Formlar ve Doğrulama	27
3.3.6. API Entegrasyonu ve Axios Kullanımı	27
3.3.7. Güvenlik Önlemleri ve Kullanıcı Kimlik Doğrulama	27
3.4. Optik Karakter Tanıma	28
3.4.1. Tesseract	28
3.4.2. PaddleOCR	28
3.4.3. OpenCV	28
4. BULGULAR VE TARTIŞMA	29
4.1. Fatura Görsellerinden Optik Karakter Tanıma ve Yapay Zeka Teknolojileri Kullanılarak Anlamlı Veri Elde Edilmesi	29

4.1.1. Veri Ön İşleme Aşamalarının Değerlendirilmesi	32
4.1.2. Tesseract ve PaddleOCR ile Tarih Bilgisi Çıkarımı: Doğruluk, Tespit ve Hız Karşılaştırması	33
4.1.3. Faturalardan Toplam Fiyat Bilgilerinin Çıkarımı	35
4.1.4. Faturalardan Optik Karakter Tanıma Teknolojisi ile Okunan Verilerin Büyük Dil Modelleri ile Anlamlandırılması	36
4.1.5. Fatura Görsellerinden Satıcı Bilgisi Çıkarımı ve Verilerin Kategorizasyonu için Uygulanacak Yol Haritası	37
4.2. Veritabanı Üzerinden Yapılacak Veri Analizleri	39
4.3. API Geliştirme ve Veri Sunumu	40
5. KAYNAKÇA	41

ÖZET

KAREKOD İÇEREN FATURALARDAN BİLGİ ÇIKARTILMASI VE BU FATURALARIN SINIFLANDIRILMASI, ANALİZ EDİLMESİ

Bu bitirme projesi, kullanıcıların QR kod içeren faturalarını daha kolay analiz edilmesi ve saklanabilmesi amacıyla geliştirilmiştir. Optik Karakter Tanıma (OCR) teknolojisi kullanılarak, QR kodlu faturalardan veri okunmuş ve bu veriler bir veri tabanında saklanmıştır. Verilere erişimi sağlamak için bir API geliştirilmiş ve kullanıcıların verilerini bir web arayüzü üzerinden yönetebilmeleri sağlanmıştır.

Projenin önemli hedeflerinden biri, kullanıcıların önceki faturalarına dayalı olarak gelecekteki harcama düzenlerini tahmin edebilen yapay zeka (AI) destekli bir sistem entegre etmektir. Bu tahmin sistemi, kullanıcıların bütçelerini daha verimli bir şekilde yönetmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, uygulamanın analiz kısmı grafiklerle desteklenmiş olup, kullanıcıların hem faturalarını tek tek görüntüleyebilmelerini hem de aylık harcamalarını grafikler aracılığıyla daha kolay analiz etmelerini sağlamaktadır.

Proje, front-end olarak React, back-end olarak PostgreSQL, API için Flask, OCR için PaddleOCR kullanmakta; anlamlı veri çıkarmak için Büyük Dil Modelleri (LLM) ve Görme Dil Modelleri (VLM) kullanılmaktadır. Harcama tahminleri ve sınıflandırma problemleri için çeşitli Makine Öğrenmesi (ML) algoritmaları kullanılmaktadır.

Bu proje, kullanıcı dostu bir platform sunmanın yanı sıra fatura yönetiminde otomasyonu ve dijitalleşmeyi destekleyerek, kullanıcıların zaman kazanmalarını ve mali verilerini daha etkin bir şekilde yönetmelerini amaçlamaktadır.

Mart, 2025

Öğrenciler

Yunus Ege Küçük

Emir Binçe

Farid Bayramov

ABSTRACT

EXTRACTION OF INFORMATION FROM INVOICES CONTAINING QR CODES, CLASSIFICATION AND ANALYSIS OF THESE INVOICES

This graduation project has been developed to enable users to more easily analyze and store invoices containing QR codes. Using Optical Character Recognition (OCR) technology, data has been extracted from QR-coded invoices and stored in a database. An API has been developed to provide access to the data, allowing users to manage their data through a web interface.

One of the main goals of the project is to integrate an AI-powered system that can predict future spending patterns based on users' previous invoices. This prediction system aims to help users manage their budgets more efficiently. Additionally, the analysis section of the application is supported by graphs, enabling users to not only view their invoices individually but also analyze their monthly expenses more easily through charts.

The project uses React for the front-end, PostgreSQL for the back-end, Flask for the API, and PaddleOCR for OCR. Large Language Models (LLM) and Vision Language Models (VLM) are used to extract meaningful data, while various Machine Learning (ML) algorithms are used for spending predictions and classification problems.

This project aims to provide a user-friendly platform that supports automation and digitalization in invoice management, enabling users to save time and manage their financial data more effectively.

March, 2025

Students

Yunus Ege Küçük

Emir Binçe

Farid Bayramov

KISALTMALAR

AI	: artificial intelligence
API	: application programming interface
BERT	: bidirectional encoder representations from transformers
CPU	: central processing unit
GPU	: graphics processing unit
HTTPS	: hypertext transfer protocol secure
JWT	: JSON web token
LLM	: large language model
NER	: named entity recognition
NLP	: natural language processing
OCR	: optical character recognition
OpenCV	: open source computer vision library
ORM	: object to relational mapping
QR Code	: quick response code
RDBMS	: relational database management system
SSL	: secure sockets layer
TLS	: transport layer security
VLM	: vision language model

GÖRSEL LİSTESİ

Görsel 1. Profil bilgileri ekranı	26
Görsel 2. Giriş ve kullanıcı oluşturma formları	27
Görsel 3. OCR araçlarının karşılaştırması	29
Görsel 4. Başarı-Yöntem Grafiği	33
Görsel 5. Tespit-OCR Aracı Grafiği	34

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Tedarikçiler tablosu	17
Tablo 2. Kullanıcılar tablosu	18
Tablo 3. Faturalar tablosu	19
Tablo 4. Fatura kalemi tablosu	20
Tablo 5. Fatura görselleri üzerinde OCR araçlarının karşılaştırılması	31
Tablo 6. PaddleOCR ve Tesseract “date” verisi üzerine OCR sonuçları	35
Tablo 7. PaddleOCR ve Tesseract Tahmin Oranı - Zaman karşılaştırması	35
Tablo 8. PaddleOCR ile fatura görsellerinden “total” bilgisinin okunması sonuçları	36

1. GİRİŞ

Günümüzde, bireyler ve şirketler tarafından yapılan alışverişlerin birçoğu dijital olmuşken, fiziksel faturaların düzenlenmesi, saklanması ve takip edilmesi hala büyük bir zorluk teşkil etmektedir. Faturalar, işletmeler ve kullanıcılar için önemli finansal veriler içerdiğinden, bunların düzenli bir şekilde saklanması ve yönetilmesi gerekmektedir. Ancak mevcut sistemler, fiziksel faturaların dijitalleştirilmesi ve bu verilerin standart bir formatta işlenmesi konusunda ciddi eksiklikler göstermektedir. Özellikle karekod içeren faturalar, farklı firmalar tarafından farklı formatlarda oluşturulmakta ve bu da kullanıcıların faturalarındaki verileri çıkarmalarını ve analiz etmelerini zorlaştırmaktadır. Karekod içeren faturaların işlenmesi ile ilgili en büyük zorluklardan biri, karekoddaki verilerin genellikle standart dışı bir biçimde saklanmasıdır. Her firma, kendi sistemine uygun şekilde karekod verilerini düzenler, bu da verilerin farklı yöntemlerle elde edilmesine yol açar. Örneğin, bazı firmalar karekodda sadece bir URL ya da fatura numarası saklarken, diğerleri daha karmaşık verilerle çalışmaktadır. Bu projeyle amaçlanan, kullanıcıların faturalarını dijital ortamda kolayca saklayabilecekleri ve bu faturalar üzerinden istatistiksel analizler yaparak öneriler alabilecekleri bir platform oluşturmaktır. Kullanıcılar, faturalarındaki verileri rahatça okuyup depolayabilecek, verileri analiz ederek tasarruf önerileri ya da finansal trendler hakkında geri bildirim alabileceklerdir.

1.1. Proje Çalışmasının Amacı ve Önemi

Mevcut sistemlerin çoğu, e-fatura ve dijital ödemeler üzerine odaklanmakta olup, fiziksel faturaların dijitalleştirilmesine yönelik bir çözüm sunmamaktadır. Bu projede, fiziksel faturaların dijital ortamda saklanabilmesi, içerdikleri verilerin okunabilmesi ve analiz edilebilmesi için güçlü bir çözüm önerilmektedir. Kullanıcılar, faturalarındaki verileri standart bir şekilde kaydedebilecek ve bu veriler üzerinde analizler yaparak finansal durumlarını daha iyi takip edebileceklerdir.

Proje, kullanıcıların farklı firmalardan gelen çeşitli formatlardaki faturalarını tek bir sistemde toplayarak verilerini düzenlemeyi ve analiz etmeyi mümkün kılacaktır. Böylece, faturaların karekod içeriğiyle birlikte, görsel verisi de OCR (Optik Karakter Tanıma) kullanılarak çıkarılacaktır. Bu süreç, fiziksel faturalarını dijital ortamda

kolayca yönetilmesini sağlar.

Bu projede kullanılacak teknolojiler arasında Python tabanlı bir back-end (Flask API), PostgreSQL veritabanı, React tabanlı front-end teknolojileri yer alacak; aynı zamanda PaddleOCR, Tesseract ve OpenCV gibi görüntü işleme kütüphaneleriyle de OCR işlemleri gerçekleştirilecektir. Optik karakter tanıma sonucunda elde edilen verilerin anlamlandırılması için ise Büyük Dil Modelleri (LLM) ve Görme Dil Modelleri (VLM) kullanılacaktır. Kullanıcıların faturalarındaki tüm detaylara kolayca erişimleri sağlanacaktır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Projemiz kapsamında, literatürde yer alan mevcut çalışmalara dayanarak ilgili alandaki bilgi birikimini genişletmek ve projenin teorik altyapısını güçlendirmek amacıyla üç farklı akademik araştırma detaylı bir şekilde incelenmiştir [1] [2] [3].

2.1. Türkçe Faturaların Sınıflandırılmasında Farklı Öznitelik Seçimi Yöntemleri ile Topluluk Öğrenme Algoritmalarının Etkilerinin İncelenmesi

Bu çalışma Türkçe faturaların sınıflandırılması amacıyla, hem doğal dil işleme hem de makine öğrenmesi tekniklerini topluluk öğrenmesi mimarisi içinde Serpme (Sprinkling) tekniğini de kullanan bu kapsamdaki ilk çalışmadır. Türkçe dilindeki faturaların otomatik olarak analiz edilmesi ve sınıflandırılması için literatürde bulunan çalışma yetersizliği bu çalışmada motivasyon kaynağı olmuştur. Bu çalışma ile Türkçe faturalar üzerine doğal dil işleme ve makine öğrenmesi yöntemleri ile sınıflandırma yapmak ve ayrıca farklı özellik seçimi yöntemlerinin bu sınıflandırma algoritmaları üzerindeki etkilerinin gözlemlenmesi amaçlanmıştır. Aynı zamanda çalışmada kullanılan veri kümeleri ve deney ortamı diğer araştırmacıların erişimine açık hale getirilerek literatüre katkı yapılması amaçlanmıştır.

Çalışmada sınıflandırma algoritmaları olarak DVM (Destek Vektör Makineleri), RO (Rassal Orman Algoritması), NB (Naif Bayes Algoritması), KNN (K-En Yakın Komşu Algoritması) ve Birleştirici Adaboost Algoritması kullanılmıştır. Ayrıca Serpme (Sprinkling) Tekniği kullanılarak Türkçe Faturalar DVM ve NB Algoritmaları ile sınıflandırılmıştır. Öznitelik değerlendirme yöntemleri olan Kazanç Oranı, Ki-Kare

Özellik Değerlendirici, Bilgi Kazancı ve Geriye Doğru Eleme yöntemleri farklı özneliklerin önem sırasını belirlemek ve katkısını ölçmek amacıyla kullanılmıştır. Çalışmada veri seti olarak kullanılmak üzere 2 farklı veri kümesi hazırlanmıştır. İki veri kümesinde de fatura türlerine göre e-fatura, e-arşiv, irsaliyeli fatura, makbuz ve fatura değil olarak beş farklı sınıf bulunmaktadır. İlk veri kümesi 15000 adet fatura verisinden oluşmaktadır. Bu fatura verilerinden 3352 adet e-fatura, 3168 adet e-arşiv, 2873 adet irsaliyeli fatura, 2514 adet makbuz ve 3093 adet fatura olmayan veri bulunmaktadır. İkinci veri kümesi ise 50000 adet fatura verisinden oluşmaktadır. Bu fatura verilerinden 12152 adet e-fatura, 11359 adet e-arşiv, 9402 adet irsaliyeli fatura, 8264 adet makbuz ve 8824 adet fatura olmayan veri bulunmaktadır.

Veri kümesinde, fatura üzerinde bulunan verilerin anlamı daha net hale getirmek, gürültüyü azaltmak ve veri kümesini daha tutarlı hale getirmek amacıyla metin ön işleme yöntemleri kullanılmıştır. Veri ön işleme aşamasında veri kümesi üzerinde boşluklu yapıların kaldırılması, kelime normalizasyon işlemleri, noktalama işaretlerinin kaldırılması, sayıların kaldırılması ve fatura türünün belirlenmesinde etki etmeyecek fakat kelime frekans sayısı çok olan kelimelerin kaldırılması işlemleri gerçekleştirilmiştir. Bu aşamalardan sonra elde edilen veriler üzerinde tokenize işlemi, morfolojik operasyonlar, kök bulma ve kök normalizasyon işlemleri uygulanmıştır. Elde edilen veri kümesinin %60'ı eğitim, %20'si test ve %20'si validasyon veri kümesi olarak bölünmüştür.

Bu veri kümeleri üzerinde kazanç oranı, ki-kare, bilgi kazancı ve geri doğru eleme özellik seçim yöntemleri kullanılarak K-Yakın Komşu Algoritması, Rassal Orman, Naif Bayes, DVM ve Birleşik (Ensemble) Adaboost algoritmalarının eğitimleri gerçekleştirilmiştir. 15000 adet faturadan oluşan veri kümesinde gerçekleştirilen eğitim sonucunda en yüksek F1 skoru Birleşik Adaboost ve Geriye Doğru Eleme özellik seçimi yöntemleri kullanılan modelde %96,11 olarak elde edilmiştir. İkinci en yüksek olarak bu değeri %95,91 ile Rassal Orman ve Geriye Doğru Eleme yöntemlerinin kullanıldığı model takip etmektedir. 50000 adet faturadan oluşan veri kümesi üzerinde yapılan eğitim sonucunda en yüksek başarı oranı Geriye Doğru Eleme özellik seçimi yöntemi ve Birleşik Adaboost kullanılarak %94,81 ile elde edilmiştir. Serpme (Sprinkling) tekniğinin etkisini ölçmek için Serpme tekniği kullanılarak DVM deney sonuçları ve geleneksel DVM deney sonuçları kıyaslanmıştır. F1 Skoru açısından

incelendiğinde Serpme tekniği kullanılan DVM modelinde geleneksel DVM modeline kıyasla 3,01 artış görülmektedir. Sınıflandırma başarımındaki bu artışın Serpme (Sprinkling) tekniğinin veri kümesinin vektörleşmesi aşamasında modele kattığı yeni bir etiketin, anlamsal boyutta sınıflandırma pozitif etkisi olmasından ötürü olabilir.

Sonuç olarak özellik seçimlerinden Geriye Doğru Eleme yöntemi kullanıldığında modeller en iyi sonuçları vermektedir. İki veri kümesinde uygulanan yöntemler incelendiğinde en yüksek doğruluk oranının Birleşik Adaboost ve Geriye Doğru Eleme yöntemi ile olduğu görülmüştür.

2.2. QR Kod Tanıma ve Bulut Depolama Tabanlı Çevrimiçi Faturalama Sistemi

“QR Kod Tanıma ve Bulut Depolama Tabanlı Çevrimiçi Faturalama Sistemi” araştırma makalesi, geleneksel faturalama yöntemlerindeki yaygın verimsizliklere modern bir çözüm sunmaktadır. Geleneksel sistemler genellikle vergi mükellefi kimlik numaraları, adresler ve banka bilgileri gibi temel işletme bilgilerinin manuel olarak girilmesini gerektirir. Bu süreçler hem zahmetli ve zaman alıcıdır hem de hatalara açık olup, verimliliği düşürmekte, müşteri memnuniyetini azaltmakta ve vergi politikalarının uygulanmasında zorluklar yaratmaktadır. Bu sorunları aşmak için yazarlar, faturaları daha hızlı ve daha güvenilir bir şekilde oluşturmak amacıyla QR kod teknolojisini ve bulut depolamayı entegre eden bir sistem önermektedir.

Yaklaşım, işletmelere vergi mükellefi kimlik numaralarına dayalı olarak benzersiz QR kodları atanmasını ve isimler, iletişim bilgileri ve banka bilgileri gibi ayrıntılı bilgilerin, vergi dairesinin sistemleriyle senkronize bir bulut veritabanında depolanmasını içerir. Bu veri seti, vergi dairesi tarafından yönetilen işletme bilgilerini içerir ve şu unsurları kapsar: işletme adı, vergi mükellefi kimlik numarası, kayıtlı adres, telefon numarası, banka adı ve hesap bilgileri. Bu bilgiler, bulut depolama sunucusunda saklanır ve sürekli olarak güncellenerek senkronize edilir. Satıcılar, bu QR kodlarını tarayarak alıcının bilgilerini anında alabilir; böylece manuel veri girişine gerek kalmaz ve hatalar azalır. Sistem, satıcının faturalama terminali ile bulut depolama sunucusu arasında kesintisiz bir etkileşim sağlarken veri güvenliği ve gizliliği sağlamak için güvenli iletişim protokolleri kullanır.

Bu sistem, bir dizi dikkat çekici avantaj sunmaktadır. Faturalama süresini önemli ölçüde

kısaltarak bir dakikadan fazla süren işlemleri sadece 15 saniyeye indirir, böylece verimliliği artırır. Otomasyon, insan hatalarını en aza indirerek ve veri bütünlüğünü sağlayarak doğruluğu artırır. Alıcılar da faydalanır; artık işletme bilgilerini hatırlamak veya sağlamak zorunda kalmazlar—satıcılar yalnızca dijital veya basılı bir QR kod tarayarak işlemi tamamlayabilir. Ayrıca, sistem düşük maliyetlidir ve faturalama sürecini basitleştirip düzenleyerek vergi düzenlemelerine uyumu teşvik eder.

QR kod tanıma ve bulut depolama gibi son teknoloji çözümleri kullanan bu sistem, geleneksel faturalama uygulamalarını modernize etmektedir. Sadece verimliliği ve doğruluğu artırmakla kalmaz, aynı zamanda hem işletmeler hem de vergi otoriteleri için kullanım kolaylığı sağlayarak gelecekte daha gelişmiş vergi yönetimi ve operasyonel sistemler için bir yol açar.

2.3. Extraction of Information from Invoices – Challenges in the Extraction Pipeline

Bu makale, iş süreçleri için faturalardan bilgi çıkarma sürecinde karşılaşılan zorlukları ve çözüm önerilerini ele almaktadır. Farklı düzen ve dillerdeki faturalardan yapısal ve dijital veri elde etmek, işletmeler için değerli bir süreçtir; ancak bu süreç çeşitli engeller içermektedir.

Faturalardan bilgi çıkarma, işletmelerin veri analitiği, süreç otomasyonu ve denetim gibi birçok alanda fayda sağlamasına olanak tanır. Buna rağmen, fatura düzenlerinin çeşitliliği, dil farklılıkları ve veri gizliliği sorunları süreci zorlaştırmaktadır. Mevcut çözümler genellikle belirli düzenlere ve dillere özel olarak geliştirilmiştir. Bu durum, geliştirilebilir bir sistem tasarlamayı güçleştirmektedir. Ayrıca, mevcut yöntemler çoğunlukla manuel etiketleme gibi zaman alıcı işlemler gerektirir ve bu da maliyeti artırır.

Makale, faturalardan bilgi çıkarma sürecinde bir veri işleme boru hattının (pipeline) tasarımında karşılaşılan sorunları analiz etmekte ve bu süreci daha etkili hale getirmek için bir çerçeve sunmaktadır. Araştırmacılar, bu doğrultuda yedi farklı bilgi türünü (segmental, sentaktik, semantik, uzamsal, dışsal, grafiksel, mantıksal) kategorize ederek sistematik bir yaklaşım geliştirmiştir. Ayrıca, süreçte kullanılan genel adımları ve karşılaşılan zorlukları tanımlamıştır. Bu kapsamda, tasarım bilimi araştırma yöntemi

(Design Science Research, DSR) kullanılarak hem teorik hem de pratik bir çerçeve oluşturulmuştur. Çalışma, mevcut yöntemlerin eleştirel bir incelemesini yaparak eksiklikleri ortaya koymuş ve daha kapsamlı bir pipeline tasarımı için rehber niteliğinde katkılar sunmuştur.

Araştırmada, Almanca faturalardan oluşan gerçek dünya veri kümesi kullanılmıştır. Bu veri kümesi, 977 PDF dosyasından oluşmakta ve 60'tan fazla sınıf etiketi içermektedir. Öne çıkan etiketler arasında fatura tarihi, toplam tutar, ödeme bilgileri ve IBAN gibi unsurlar bulunmaktadır. Segmentasyon işlemi kelime düzeyinde gerçekleştirilmiş ve veri kümesi, manuel etiketleme yöntemiyle hazırlanmıştır.

Önerilen pipeline, Almanca faturalardan bilgi çıkarmak için test edilmiştir. Prototip model, %82.3 F1 skoru elde etmiştir. Ancak bu skor, referans alınan bir İngilizce modeline (%90.5 F1 skoru) kıyasla daha düşüktür. Performans farkının, kullanılan kelime modelindeki ve komşuluk algoritmasındaki farklılıklardan kaynaklandığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, bu çalışma, faturalardan bilgi çıkarma süreçlerinin optimize edilmesi ve mevcut çözümlerin iyileştirilmesi için pratik bir rehber sunmaktadır.

3. PROJE TASARIMI

3.1. Veritabanı Tasarımı

Bu bölümde, projemizin veritabanı tasarımını ve verilerin yönetilmesini ele alacağız. Bu veritabanı, faturaların saklanması, kullanıcıların yönetilmesi, faturalarla ilgili analizlerin yapılabilmesi ve sistemin genel işleyişi için gereksinimleri karşılamak üzere tasarlanmıştır. Veritabanı tasarımı, kullanıcı verilerinin güvenli bir şekilde saklanması, faturaların düzenli bir biçimde kaydedilmesi ve ilişkilendirilmesi gibi önemli unsurları içermektedir.

3.1.1. PostgreSQL

PostgreSQL, açık kaynaklı ve nesne ilişkisel veritabanı yönetim sistemi (RDBMS) olup, SQL (Structured Query Language) dili ile veri yönetimi sağlar. Yüksek düzeyde güvenilirlik ve sağlamlık sunan bu sistem, geniş veri kümeleri üzerinde karmaşık

sorguların işlenmesini etkin bir şekilde gerçekleştirebilecek şekilde tasarlanmıştır. PostgreSQL, ACID (Atomicity, Consistency, Isolation, Durability) uyumlu olup, veritabanı işlemlerinin güvenli ve tutarlı bir şekilde gerçekleşmesini sağlar. Ayrıca, hem ilişkisel veri modelini hem de NoSQL özelliklerini destekleyerek, esnek veri yapıları ve büyük ölçekli veritabanı uygulamaları için uygun bir çözüm sunmaktadır.

3.1.2. Tabloların Yapısı

Vendors (Tedarikçiler) Tablosu:

Tedarikçi bilgilerini saklamak için kullanılan bu tablo, faturaların ilişkilendirildiği tedarikçilerin verilerini içerir. Tedarikçi adı, adresi, ülke ve telefon numarası gibi bilgileri tutar. Bu tabloya eklenen veriler, her fatura kaydıyla ilişkilendirilen tedarikçiyi belirtmek için kullanılır.

Vendors		
id	SERIAL	PRIMARY KEY
name	VARCHAR(255)	NOT NULL
address	TEXT	
country	VARCHAR(100)	
phone	VARCHAR(50)	

Tablo 1. Tedarikçiler tablosu

- **id**: Her tedarikçiye özgü benzersiz bir kimlik numarası.
- **name**: Tedarikçi adı.
- **address**: Tedarikçinin adresi.
- **country**: Tedarikçinin bulunduğu ülke.
- **phone**: Tedarikçi telefon numarası.

Bu tablo, tedarikçi bilgilerini yönetir ve diğer tablolarda tedarikçi ile ilişkilendirilmiş veri girişlerine olanak tanır. Tedarikçi bilgileri, faturaların doğru bir şekilde eşleştirilmesi ve analiz edilmesi için kritik bir rol oynar.

Users (Kullanıcılar) Tablosu:

Kullanıcıların kimlik bilgilerini ve hesap verilerini içeren bu tablo, her kullanıcının benzersiz bir kimliğiyle ilişkili çeşitli bilgilere sahiptir. Kullanıcılar, faturalarını sisteme yükleyen ve analizleri yapan kişiler olduğundan, bu verilerin güvenli ve düzenli bir şekilde saklanması gerekmektedir.

Users		
id	SERIAL	PRIMARY KEY
name	VARCHAR(255)	NOT NULL
surname	VARCHAR(255)	NOT NULL
username	VARCHAR(255)	NOT NULL UNIQUE
email	VARCHAR(255)	NOT NULL UNIQUE
password_hash	TEXT	NOT NULL
gender	VARCHAR(10)	
date_of_birth	DATE	NOT NULL
created_at	TIMESTAMP	

Tablo 2. Kullanıcılar tablosu

- **id**: Kullanıcının benzersiz kimlik numarası.
- **name, surname**: Kullanıcının adı ve soyadı.
- **username**: Kullanıcının giriş için kullandığı benzersiz kullanıcı adı.
- **email**: Kullanıcının e-posta adresi.
- **password_hash**: Kullanıcının şifre hash'i. Güvenlik için şifre düz metin olarak saklanmaz.
- **gender**: Kullanıcının cinsiyeti (isteğe bağlı).
- **date_of_birth**: Kullanıcının doğum tarihi.
- **created_at**: Kullanıcının hesap oluşturma tarihi ve saati.

Bu tablo, kullanıcıların sisteme giriş yapmasını sağlayacak temel bilgilere sahiptir. username ve email alanları üzerinde benzersiz kısıtlamalar bulunmaktadır, bu da veri

doğruluğunu sağlar.

Invoices (Faturalar) Tablosu:

Faturaların kaydedildiği ana tablodur. Bu tabloda, her faturanın hangi tedarikçiye ait olduğu, hangi kullanıcı tarafından yüklendiği, faturanın tarihi, tutarı gibi önemli bilgiler saklanır. Aynı zamanda, her fatura için karekod verileri de burada tutulur.

Invoices		
id	SERIAL	PRIMARY KEY
vendor_id	INT	REFERENCES vendors(id) ON DELETE SET NULL
user_id	INT	NOT NULL REFERENCES users(id) ON DELETE CASCADE
date	DATE	NOT NULL
total_amount	DECIMAL(10,2)	NOT NULL
currency	VARCHAR(10)	
qr_data	TEXT	
created_at	TIMESTAMP	

Tablo 3. Faturalar tablosu

- **id**: Faturanın benzersiz kimlik numarası.
- **vendor_id**: İlgili tedarikçi ID'si. Bu alan, faturanın hangi tedarikçiye ait olduğunu belirler.
- **user_id**: Faturayı sisteme yükleyen kullanıcının ID'si.
- **date**: Faturanın kesildiği tarih.
- **total_amount**: Faturanın toplam tutarı.
- **currency**: Faturanın para birimi.
- **qr_data**: Faturanın karekodundan çıkarılan ham veri.
- **created_at**: Faturanın sisteme yüklendiği tarih ve saat.

Bu tablo, faturaların yönetilmesi ve sorgulanması için temel bir yapı sunar. Ayrıca user_id ile kullanıcılar ve vendor_id ile tedarikçiler arasında güçlü ilişkiler kurulur.

Invoice Items (Fatura Kalemleri) Tablosu:

Faturaların detaylı bir şekilde saklanmasını sağlar. Her fatura için birden fazla kalem (ürün ya da hizmet) bulunabilir, bu nedenle her bir fatura kalemi ayrı bir satırda saklanır.

Invoice Items		
id	SERIAL	PRIMARY KEY
invoice_id	INT	NOT NULL REFERENCES invoices(id) ON DELETE CASCADE
description	TEXT	NOT NULL
quantity	DECIMAL(10,2)	NOT NULL CHECK (quantity > 0)
unit_price	DECIMAL(15,2)	NOT NULL CHECK (unit_price >= 0)
total_price	DECIMAL(15,2)	GENERATED ALWAYS AS (quantity * unit_price) STORED
category	VARCHAR(100)	

Tablo 4. Fatura kalemi tablosu

- **id**: Fatura kaleminin benzersiz kimlik numarası.
- **invoice_id**: İlgili faturanın ID'si. Bu alan, kalemin hangi faturaya ait olduğunu belirtir.
- **description**: Fatura kaleminin açıklaması (örneğin, ürün adı veya hizmet açıklaması).
- **quantity**: Ürünün ya da hizmetin miktarı.
- **unit_price**: Ürünün ya da hizmetin birim fiyatı.

- **total_price**: Kalemin toplam tutarı (miktar * birim fiyat). Bu alan, generated always as özelliği ile otomatik olarak hesaplanır.
- **category**: Ürün veya hizmet kategorisi.

Bu yapı, faturaların her bir kalemini ayrıntılı bir şekilde saklamamıza olanak tanır, böylece detaylı raporlar ve analizler oluşturulabilir.

3.1.3. Fonksiyonlar ve İşlem Akışları

Veritabanının işlevselliğini artıran fonksiyonlar, kullanıcılar ve faturalar üzerinde işlem yaparken güvenlik ve doğruluk sağlamak amacıyla kullanılır. Örnek olarak, kullanıcı oluşturma, güncelleme, silme, fatura ekleme ve silme işlemleri için yazılmış fonksiyonlar bulunmaktadır. Bu fonksiyonlar, verilerin doğru ve tutarlı bir şekilde işlenmesini sağlayarak iş süreçlerini kolaylaştırır.

- **create_user()**: Yeni kullanıcılar eklerken, kullanıcı adı ve e-posta adresinin benzersizliğini kontrol eder ve kullanıcıyı veritabanına ekler.
- **verify_user_login()**: Kullanıcı adı ya da e-posta adresi ile giriş yapan kullanıcının doğrulamasını yapar.
- **update_user()**: Kullanıcı bilgilerini güncellerken, e-posta adresinin benzersizliğini kontrol eder.
- **delete_user()**: Kullanıcıyı veritabanından siler ve bu kullanıcının faturalarını da siler. Silinen kullanıcı ile ilişkili olmayan tedarikçiler de veritabanından temizlenir.
- **insert_invoice()**: Yeni bir fatura eklerken, tedarikçi bilgilerini kontrol eder ve gerekirse yeni bir tedarikçi ekler. Fatura kalemleri, JSON formatında sistemde saklanarak işlem kolaylığı sağlanır.
- **delete_invoice()**: Fatura silinirken, ilişkilendirilen fatura kalemleri ve tedarikçi verileri de temizlenir.

3.1.4. Veritabanı ve Normalizasyon

Veritabanı, Normalization (Normalizasyon) ilkelerine uygun olarak tasarlanmıştır. Bu, veri tekrarını minimize etmek ve veri tutarlılığını sağlamak için önemlidir. Ayrıca, tablolar arasında güçlü ilişkiler kurularak veri bütünlüğü korunur.

- **Foreign Key İlişkileri:**
 - **invoices** tablosu, **vendors** ve **users** tabloları ile ilişkilidir.
 - **invoice_items** tablosu ise her bir kalemin hangi faturaya ait olduğunu belirtmek için **invoices** tablosu ile ilişkilidir.
- **ON DELETE CASCADE:** Fatura ve kullanıcı silindiğinde ilişkili verilerin (fatura kalemleri, tedarikçi vb.) otomatik olarak silinmesi sağlanır.

3.1.5. Performans ve Güvenlik

Veritabanı tasarımı, işlem hızı ve veri güvenliği göz önünde bulundurularak yapılmıştır. Kullanıcı bilgileri, şifrelerin güvenli bir şekilde saklanabilmesi için password_hash formatında saklanır. Ayrıca, kullanıcı adı ve e-posta adresinin benzersizliği sağlanarak veri tutarlılığı garantilenir.

Veritabanı sorguları ve fonksiyonlar, optimize edilmiş ve güvenli şekilde tasarlanmıştır. Veri girişlerinde yapılan doğrulamalar, sistemin hatalı veri girişi önlemesini sağlar.

3.2. API Tasarımı ve Arka Uç Geliştirme

Bu proje, kullanıcıların hesap oluşturmaya, giriş yapmaya, fatura eklemesine, faturaları yönetmesine ve kullanıcı hesaplarını yönetmesine olanak tanıyan bir API sunmaktadır. API, RESTful mimariyi kullanarak çeşitli endpoint'ler ve HTTP metodlarıyla kullanıcı etkileşimini yönetir. API'nin temel bileşenlerini ve nasıl çalıştığını şu şekilde detaylandırabiliriz:

3.2.1. Endpointler ve Kullanılan HTTP Request Türleri

API, çeşitli kullanıcı işlemleri ve fatura yönetimi için farklı endpoint'lere sahiptir. Aşağıda, projenin temel endpoint'leri ve bu endpoint'ler ile gerçekleştirilen HTTP işlemleri yer almaktadır:

- **Kullanıcı işlemleri:**
 - **POST /users/add_user:** Kullanıcı kaydı işlemi. Bu endpoint, yeni bir kullanıcı oluşturulmasını sağlar.
 - **Request Type:** POST

- **Body:** JSON formatında kullanıcının bilgileri (isim, soyisim, kullanıcı adı, email, vb.)
- **POST /users/login:** Kullanıcı girişi işlemi. Kullanıcı adı ya da email ve şifre ile giriş yapılır.
 - **Request Type:** POST
 - **Body:** JSON formatında kullanıcı bilgileri
- **DELETE /users/delete_user/{user_id}:** Kullanıcıyı silme işlemi.
 - **Request Type:** DELETE
 - **Body:** Kimlik doğrulama için JWT token header'da gönderilir.
- **Fatura işlemleri:**
 - **POST /invoices/add_invoice:** Yeni bir fatura ekler.
 - **Request Type:** POST
 - **Body:** JSON formatında fatura verileri (fatura tarihi, tutar, ödeme bilgileri, satılan ürünler)
 - **DELETE /invoices/delete_invoice/{invoice_id}:** Bir faturayı siler.
 - **Request Type:** DELETE
 - **Body:** Kimlik doğrulama için JWT token header'da gönderilir.
 - **GET /invoices/get_invoices:** Kullanıcıya ait tüm faturaları listeler.
 - **Request Type:** GET
 - **Body:** Kimlik doğrulama için JWT token header'da gönderilir.

Bu endpoint'ler, kullanıcılara işlemlerini gerçekleştirmek için gerekli araçları sunmaktadır. API, RESTful prensiplere göre tasarlanmış ve HTTP metodları doğru şekilde kullanılmıştır.

3.2.2. Veri Kontrolü ve Validasyonu

API'nin doğru çalışabilmesi için gelen verilerin belirli kurallara uygunluğu denetlenir. Bu, kullanıcıların ve sistemin güvenliği için kritik öneme sahiptir. Veri doğrulama, aşağıdaki gibi gerçekleştirilir:

- **Kullanıcı kaydı (Add User):** Kullanıcıdan gelen verilerde eksiklik veya hatalı veri olup olmadığı kontrol edilir. Örneğin, email ve password gibi kritik alanların boş olmaması gerektiği gibi.

- **Giriş (Login):** Giriş yapılırken kullanıcı adı ya da e-mail ve şifrenin doğru formatta olup olmadığı kontrol edilir.
- **Fatura ekleme (Add Invoice):** Fatura ekleme işlemi sırasında total_amount, currency, ve items gibi alanların doğru formatta olup olmadığı kontrol edilir. Eksik veya hatalı veri gönderildiğinde, API uygun hata mesajı döner.

Veri doğrulama, kullanıcı deneyimini iyileştiren, hata risklerini azaltan ve sistemi güvenli hale getiren bir özelliktir.

3.2.3. Veri Güvenliği ve Veritabanı Saldırılarına Karşı Güvenlik

API, güvenliği en üst seviyeye çıkarmak için SQL injection gibi veritabanı saldırılarına karşı koruma sağlanır. SQL sorguları, ORM (Object-Relational Mapping) aracı ile güvenli bir şekilde oluşturulur, doğrudan kullanıcıdan alınan verilerle SQL sorguları yapılmaz. Kullanıcı şifreleri, veritabanına kaydedilmeden önce güçlü bir şifreleme algoritması ile hash'lenir. Bu sayede, şifreler düz metin olarak saklanmaz ve veritabanı ele geçirilse bile kullanıcı şifreleri güvenli bir şekilde korunur. API, veri iletiminde güvenliği sağlamak için HTTPS (SSL/TLS) kullanır. Bu, verilerin şifreli bir şekilde iletilmesini ve kötü niyetli kullanıcıların ağ üzerinden veri çalmalarını engeller.

3.2.4. JWT Kullanımı ve Kullanıcı Authentication

Kullanıcıların sisteme güvenli bir şekilde giriş yapabilmesi için JSON Web Token (JWT) kullanılır. JWT, kullanıcının kimliğini doğrulamak için bir token oluşturur. Bu token, kullanıcının sisteme giriş yaptıktan sonra her istekte gönderilir ve kimlik doğrulama için kullanılır. JWT kullanımının avantajları:

- **Token tabanlı kimlik doğrulama:** Kullanıcı, giriş yaptıktan sonra bir JWT alır. Bu token, sonraki API isteklerinde kimlik doğrulama amacıyla header'da gönderilir.
- **Token geçerliliği:** JWT belirli bir süre için geçerlidir, bu sayede oturum süresi kontrol edilebilir. Token geçerliliği bittiğinde kullanıcıdan yeniden giriş yapması istenir.
- **Güvenli Veri İletimi:** JWT, veriyi şifreler ve istemci-sunucu arasındaki iletişimin güvenli bir şekilde sağlanmasını sağlar.

3.2.5. Testler

API'nin doğru çalıştığını ve hata durumlarını düzgün bir şekilde yönettiğini test etmek için çeşitli testler yazılmıştır. Bu testler, API'nin her özelliğini kapsayan senaryoları içerir:

- **Kullanıcı işlemleri:** Kullanıcı kaydı, giriş, ve kullanıcı silme işlemleri başarıyla test edilmiştir. Verilerin doğruluğu, eksik alanların kontrolü ve hata mesajlarının doğru döndüğü test edilmiştir.
- **Fatura işlemleri:** Fatura ekleme, fatura silme ve fatura listeleme işlemleri test edilmiştir. Fatura verilerinin doğruluğu, eksik alanlar, ve kullanıcı doğrulama işlemleri başarılı bir şekilde test edilmiştir.
- **Güvenlik testleri:** Hatalı veya eksik token ile yapılan işlemler, 401 Unauthorized hatası ile engellenmiştir.

Testler, API'nin her durum altında düzgün çalıştığını ve tüm endpoint'lerin beklenen şekilde yanıt verdiğini doğrular.

3.3. Web Ön Uç Geliştirme

Web ön uç geliştirme sürecinde, kullanıcı dostu ve işlevsel bir arayüz tasarımı hedeflenmiştir. Bu süreç, HTML, CSS ve TypeScript web teknolojileri ile yapılmış, modern framework'ler kullanılarak uygulama geliştirilmiştir. Proje için React.js, Redux Toolkit ve Material UI gibi güçlü araçlar tercih edilmiştir.

3.3.1. React.js ile Component Tabanlı Yapı

React.js, uygulamanın dinamik ve etkileşimli bileşenler aracılığıyla yönetilmesini sağlamaktadır. Web uygulamasındaki her sayfa ve özellik, bağımsız component'ler olarak geliştirilmiş ve React Router ile sayfalar arasında geçiş sağlanmıştır. Bu yapı, geliştirme sürecinde esneklik ve yeniden kullanılabilirlik sağlamıştır.

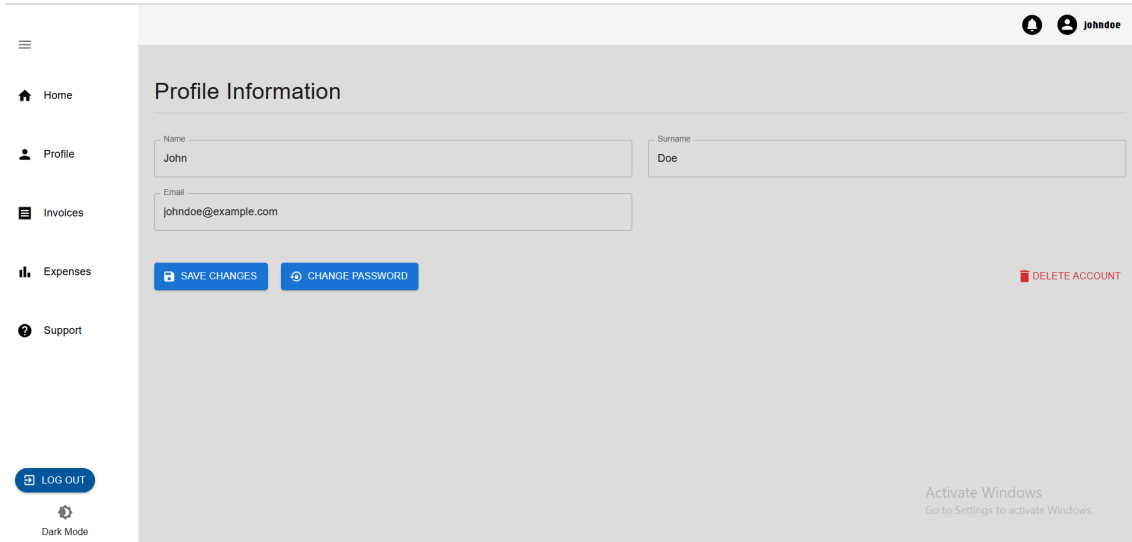
3.3.2. State Yönetimi - Redux Toolkit

Uygulama genelinde state yönetimi için Redux Toolkit kullanılmıştır. Kullanıcı oturumu, kullanıcı profili ve dinamik veri yönetimi gibi önemli state'ler Redux

üzerinden yönetilmektedir. Redux Toolkit, özellikle kodun sadeleştirilmesine ve performansın artırılmasına yardımcı olmuştur. Kullanıcı giriş işlemleri ve faturaların listeleme, filtreleme gibi işlemleri Redux aracılığıyla verimli bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

3.3.3. Material UI ile Tasarım ve Kullanıcı Deneyimi

Web uygulamasında görsel tasarım için Material UI kullanılmıştır. Material UI, modern ve kullanıcı dostu bir arayüz sağlamak adına esnek bileşenler ve tema seçenekleri sunmuştur. Renk paleti, tipografi ve responsive (duyarlı) tasarım özellikleri, kullanıcıların mobil ve masaüstü cihazlarda sorunsuz bir deneyim yaşamasını sağlamıştır. Özellikle fatura verilerinin görüntülediği sayfalarda, tablolar, düğmeler ve formlar gibi UI bileşenleri Material UI ile tasarlanmıştır.

Görsel 1. Profil bilgileri ekranı

3.3.4. Veri Gösterimi ve Filtrelendirme

Web ön uç geliştirmesinde, JSON verilerinin görselleştirilmesi önemli bir yer tutmaktadır. Fatura verilerinin gösterimi için DataGrid bileşeni kullanılmıştır. Ayrıca, kullanıcıların verileri filtrelemesine olanak tanımak için arama ve filtreleme işlevleri eklenmiştir. Bu sayede kullanıcılar, istedikleri tarih aralığında ya da belirli kriterlere göre verilerini hızlıca görüntüleyebilmekte ve analiz edebilmektedir.

3.3.5. Formlar ve Doğrulama

Fatura ekleme ve kullanıcı kaydı işlemleri gibi formlar, react-hook-form ve YUP kütüphaneleri ile geliştirilmiştir. Bu sayede form doğrulama işlemleri kolayca yapılmış, kullanıcı deneyimi artırılmıştır. Örneğin, kullanıcı giriş ve ya hesap oluşturma işlemi yaparken zorunlu alanların doldurulması ve geçerli veri formatlarının kontrol edilmesi sağlanmıştır.

The image displays two side-by-side form templates. The left form, titled 'Login', features a blue header, a red-bordered input field for 'Email or Username' with a validation message 'Please enter a valid username or email.', a red-bordered input field for 'Password' with a validation message 'Password must be at least 6 characters', a blue 'LOGIN' button, a 'Save password' checkbox, and a 'CREATE AN ACCOUNT' button. The right form, titled 'Create an Account', has a blue header and includes red-bordered input fields for 'Name', 'Surname', 'Username', 'Gender', and 'Doğum Tarihi' (Date of Birth). Each field has a corresponding validation message: 'Name is required', 'Surname is required', 'Username is required', 'Gender is required', and 'Doğum tarihi zorunludur'. The 'Doğum Tarihi' field includes a date picker icon and a placeholder 'gg.aa.yyyy'.

Görsel 2. Giriş ve kullanıcı oluşturma formları

3.3.6. API Entegrasyonu ve Axios Kullanımı

Faturaların veritabanından alınması ve kaydedilmesi işlemleri için Axios kütüphanesi kullanılarak API entegrasyonu yapılmıştır. Kullanıcılar, giriş yaptığında, fatura bilgilerini form aracılığıyla girdiğinde, bu veriler sunucuya POST isteği ile gönderilmektedir. Aynı şekilde, fatura listesi ve kullanıcı bilgileri GET isteği ile alınmaktadır.

3.3.7. Güvenlik Önlemleri ve Kullanıcı Kimlik Doğrulama

Kullanıcı oturumu açma ve kimlik doğrulama işlemleri için JWT (JSON Web Token) kullanılmıştır. Bu, kullanıcıların güvenli bir şekilde sisteme giriş yapmalarını sağlamaktadır. Ayrıca, oturum süresi sonunda kullanıcılar yeniden kimlik doğrulama işlemi yapmak zorundadırlar, bu da uygulamanın güvenliğini artırmaktadır.

3.4. Optik Karakter Tanıma

Optik Karakter Tanıma (OCR), belgelerde yer alan metinleri dijital ortama aktarmak ve bu metinler üzerinde işlem yapabilmek için kullanılan bir teknolojidir. Projemizde OCR araçları olarak Tesseract ve PaddleOCR incelenmiş, çeşitli kriterlere göre karşılaştırmalar yapılmış ve her iki aracın performansı değerlendirilmiştir.

3.4.1. Tesseract

Tesseract, açık kaynaklı bir Optik Karakter Tanıma (OCR) motorudur. İlk olarak HP tarafından bir PhD projesi olarak başlatılan [4] Tesseract, 1984 ve 1994 yılları arasında HP Labs OCR adı altında geliştirilmiştir ve “1995 UNLV The 4th Annual Test of OCR Accuracy” çalışmasında test edilip popülarite kazanmıştır [5]. 2005 yılının sonlarına doğru HP tarafından kodları açık kaynak olarak paylaşılıp projenin geliştirilmesinin durdurulmasının ardından Google, projeyi geliştirmeye devam etmek için, 2006 yılında projeyi devralmıştır ve 2007 yılında projeyi detaylı olarak tanıtan bir makale yayınlamıştır [6]. Google, Tesseract OCR projesini günümüzde halen aktif olarak geliştirmektedir ve şu anda Tesseract, OCR teknolojileri piyasasında popüler bir konumdadır.

3.4.2. PaddleOCR

PaddleOCR, yapay zeka alanında araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürüten Çin merkezli ve Çin'deki ilk bağımsız Ar-Ge derin öğrenme platformu PaddlePaddle tarafından geliştirilen, açık kaynak kodlu bir optik karakter tanıma modelidir [7]. PaddleOCR, 14 Mayıs 2020'de piyasaya sürülmesinden bu yana sürekli olarak optimize edilmiş, iyileştirilmiş ve güncellenmiştir [8].

3.4.3. OpenCV

OpenCV (Open Source Computer Vision Library), 1999 yılında Intel firması altında Gary Bradski tarafından başlatılan ve ilk sürümü 2000 yılında yayınlanan, bilgisayarla görme ve görüntü işleme alanlarında kullanılan açık kaynaklı bir yazılım kütüphanesidir [9]. Görüntü ve video analizi, nesne tanıma, yüz tanıma, hareket izleme, görüntü düzenleme ve daha birçok bilgisayarla görme işlemi için araçlar sunar. Gerçek zamanlı

video işleme, 2D/3D özellikler çıkarımı gibi geniş bir uygulama yelpazesi sunar. OpenCV, özellikle yapay zeka ve makine öğrenmesi ile entegre edilen projelerde sıklıkla tercih edilen bir araçtır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde OCR yöntemlerinin deneysel olarak uygulanması, karşılaştırılması ve elde edilen sonuçların görselleştirilip tablo haline getirilmesi sağlanmıştır. Bölümün son kısmında ise, çalışmamızın bu aşamalardan sonraki süreçte hangi adımlarla ilerleyeceği ve izlenecek yol haritasının nasıl şekilleneceği detaylı bir şekilde ele alınacaktır.

4.1. Fatura Görsellerinden Optik Karakter Tanıma ve Yapay Zeka Teknolojileri Kullanılarak Anlamlı Veri Elde Edilmesi

Fatura Görsellerinden anlamlı veri elde edilmesi amacıyla kullanılan optik karakter tanıma (OCR) teknolojilerinden açık kaynaklı iki OCR kütüphanesi olan Tesseract ve PaddleOCR araçlarının karşılaştırması gerçekleştirilmiştir. Tesseract, PaddleOCR, EasyOCR ve MMOCR teknolojileri bilgisayar ortamında yazılmış bir Request metninin okunmasında ve anlamlı verilere dönüştürülmesinde kullanılmıştır. Bu teknolojiler arasındaki karşılaştırmalar sonucunda, PaddleOCR en iyi sonucu vererek daha doğru ve tutarlı veri çıkarmada başarılı olmuştur. PaddleOCR, özellikle karmaşık yapıdaki metinlerde daha yüksek doğruluk oranlarıyla öne çıkmaktadır.

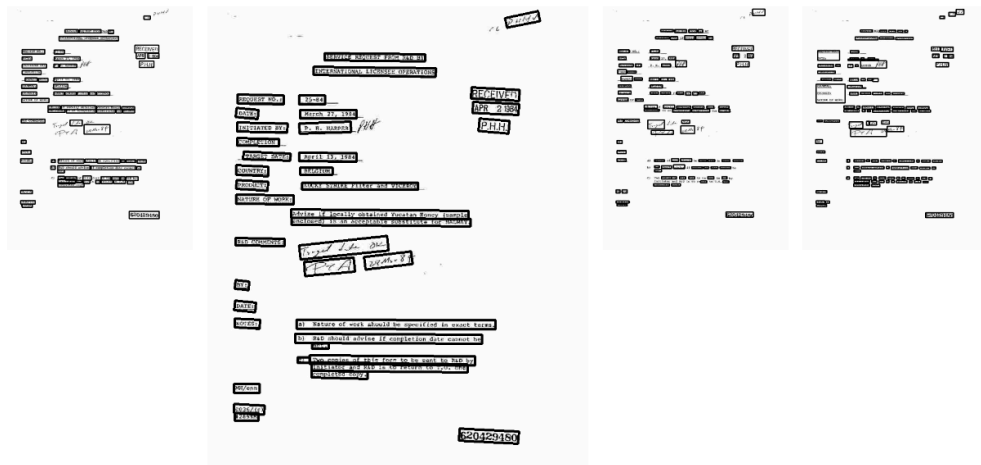
Text detection

Detection with EasyOCR

Detection with PPOCR

Detection with MMOCR

Detection with Tesseract

Görsel 3. OCR araçlarının karşılaştırması

Yukarıdaki görselde de görülebileceği gibi, PaddleOCR metindeki neredeyse tüm satırları, hatta farklı açılarda yazılmış imza gibi öğeleri bile doğru bir şekilde algılayarak diğer OCR araçlarına kıyasla üstün performans sergilemiştir.

Fatura görüntülerinde test etmek amacıyla PaddleOCR ve Tesseract görüntüler üzerinde uygulanan sonuçlar karşılaştırılmıştır.

Fatura Görselleri Üzerinde OCR Araçlarının Karşılaştırılması		
Original	PaddleOCR	Tesseract
 <p>Give us feedback @ survey.walmart.com Thank you! ID #: 7P865JMF22</p> <p>Walmart 949-498-6669 Nor. MICHAEL 951 AVENIDA PICO SAN CLEMENTE CA 92673</p> <p>ST# 02527 OP# 009045 TE# 45 TR# 06193 GV OATMEAL 007874243408 F 1.76 0 OT 200Z TUM 081236833115 6.74 X M ATHLETICS 019104567781 24.97 X DEXAS 15020 008429710921 12.97 X SUBTOTAL 46.44 TAX 1 7.750 \$ 3.46 TOTAL 49.90 DEBIT TEND 49.90 CHANGE DUE 0.00</p> <p>EFT DEBIT 49.90 TOTAL PURCHASE US DEBIT ***** 9689 I 0 REF # 029200639128 NETWORK ID: 0056 APPR CODE 461500 US DEBIT AID A0000000980840 AAC 7756F4E8B2654EED TERMINAL # SC011004 10/18/20 11:30:42 # ITEMS SOLD 4 TC# 2400 4776 4305 8847 1471</p> <p>W+ Introducing Walmart+ Join today at walmart.com/plus</p> <p>Low Prices You Can Trust. Every Day. 10/18/20 11:30:46</p>	 <p>Give us feedback @ survey.walmart.com Thank you! ID #: 7P865JMF22</p> <p>Walmart 949-498-6669 Nor. MICHAEL 951 AVENIDA PICO SAN CLEMENTE CA 92673</p> <p>ST# 02527 OP# 009045 TE# 45 TR# 06193 GV OATMEAL 007874243408 F 1.76 0 OT 200Z TUM 081236833115 6.74 X M ATHLETICS 019104567781 24.97 X DEXAS 15020 008429710921 12.97 X SUBTOTAL 46.44 TAX 1 7.750 \$ 3.46 TOTAL 49.90 DEBIT TEND 49.90 CHANGE DUE 0.00</p> <p>EFT DEBIT 49.90 TOTAL PURCHASE US DEBIT ***** 9689 I 0 REF # 029200639128 NETWORK ID: 0056 APPR CODE 461500 US DEBIT AID A0000000980840 AAC 7756F4E8B2654EED TERMINAL # SC011004 10/18/20 11:30:42 # ITEMS SOLD 4 TC# 2400 4776 4305 8847 1471</p> <p>W+ Introducing Walmart+ Join today at walmart.com/plus</p> <p>Low Prices You Can Trust. Every Day. 10/18/20 11:30:46</p>	 <p>Give us feedback @ survey.walmart.com Thank you! ID #: 7P865JMF22</p> <p>Walmart 949-498-6669 Nor. MICHAEL 951 AVENIDA PICO SAN CLEMENTE CA 92673</p> <p>ST# 02527 OP# 009045 TE# 45 TR# 06193 GV OATMEAL 007874243408 F 1.76 0 OT 200Z TUM 081236833115 6.74 X M ATHLETICS 019104567781 24.97 X DEXAS 15020 008429710921 12.97 X SUBTOTAL 46.44 TAX 1 7.750 \$ 3.46 TOTAL 49.90 DEBIT TEND 49.90 CHANGE DUE 0.00</p> <p>EFT DEBIT 49.90 TOTAL PURCHASE US DEBIT ***** 9689 I 0 REF # 029200639128 NETWORK ID: 0056 APPR CODE 461500 US DEBIT AID A0000000980840 AAC 7756F4E8B2654EED TERMINAL # SC011004 10/18/20 11:30:42 # ITEMS SOLD 4 TC# 2400 4776 4305 8847 1471</p> <p>W+ Introducing Walmart+ Join today at walmart.com/plus</p> <p>Low Prices You Can Trust. Every Day. 10/18/20 11:30:46</p>

Fatura Görselleri Üzerinde OCR Araçlarının Karşılaştırılması		
Original	PaddleOCR	Tesseract
		
		

Tablo 5. Fatura görselleri üzerinde OCR araçlarının karşılaştırılması

Elde edilen sonuçlara göre, genel olarak, PaddleOCR'ın fatura görsellerinden çıkarılan

metinleri genellikle daha doğru bir şekilde okuyarak daha başarılı performans sergilediği sonucuna varılmıştır. Tesseract ise bazen metin olmayan öğeleri de içerebilmektedir, bu da veri doğruluğunu olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

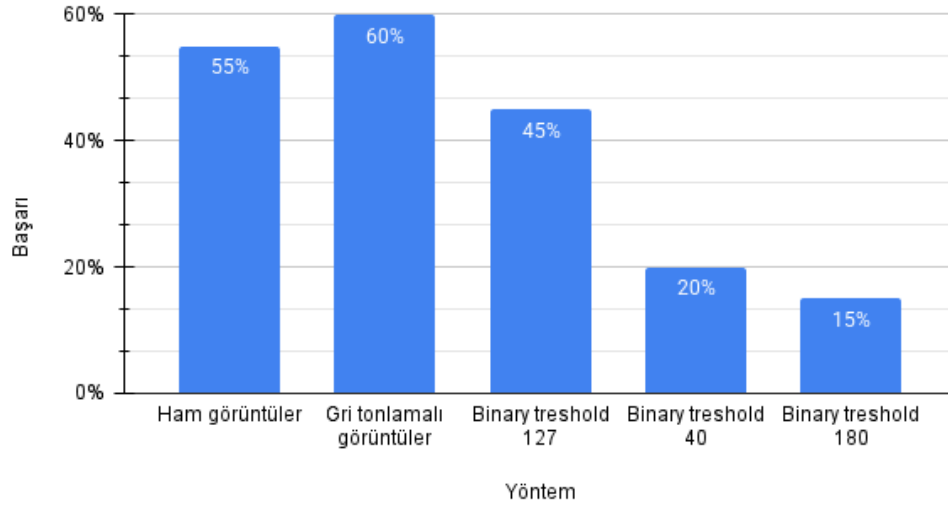
4.1.1. Veri Ön İşleme Aşamalarının Değerlendirilmesi

OCR teknolojisinin doğruluğunu artırmak ve en uygun ön işleme yöntemini belirlemek amacıyla, fatura görselleri farklı ön işleme tekniklerine tabi tutulmuş ve her birinde Tesseract optik karakter tanıma teknolojisi kullanılarak tarih bilgisi okunmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada, Tesseract yazılımı kullanılmıştır. Deneyler, 20 farklı fatura görseli üzerinde gerçekleştirilmiş ve farklı ön işleme yöntemlerinin OCR performansına etkisi karşılaştırılmıştır.

İlk olarak, ham (RAW) görüntüler üzerinde OCR uygulanmış ve 20 fatura içerisinde 11'inde tarih bilgisi başarılı şekilde tespit etmiştir. Başarı oranı %55 olarak hesaplanmıştır. Ardından, gri tonlamalı (gray-scale) görüntüler üzerinde yapılan testlerde, başarı oranı %60'a yükselmiş ve 12 fatura üzerindeki tarih bilgisi doğru şekilde tespit edilmiştir. Bu sonuç, gri tonlamanın OCR performansını artırdığına işaret etmektedir.

Bunun yanı sıra, gri tonlamanın ardından uygulanan farklı ikili eşikleme (binary threshold) değerleri de test edilmiştir. 127 eşik değeri kullanılarak yapılan işlem sonucunda tespit oranı %45'e düşmüş ve yalnızca 9 faturada tarih bilgisi tespit edilmiştir. Eşik değeri 40'a düşürüldüğünde başarı oranı %20'ye gerileyerek yalnızca 4 fatura üzerinde veri elde edilmiştir. Benzer şekilde, eşik değeri 180'e yükseltildiğinde en düşük başarı oranı (%15) gözlemlenmiş ve yalnızca 3 fatura üzerindeki tarih bilgisi tespit edilmiştir.

Başarı-Yöntem Grafiği

Görsel 4. Başarı-Yöntem Grafiği

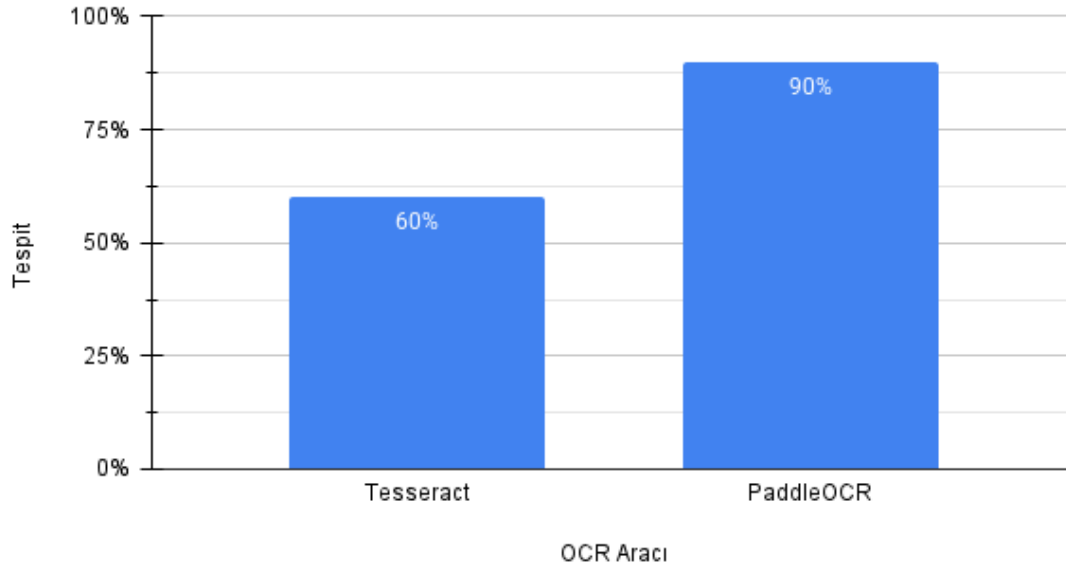
Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, Tesseract OCR aracının en iyi performansı gri tonlamalı görüntüler üzerinde gösterdiği belirlenmiştir. Bu yöntemde tespit oranı %60 olarak ölçülmüş ve diğer ön işleme yöntemlerine kıyasla en yüksek tespit oranı sağlanmıştır. Sonuç olarak, faturalardan tarih verisi çıkarmada Tesseract OCR aracının performansını optimize etmek için görüntülerin gri tonlamaya dönüştürülmesi önerilmektedir.

4.1.2. Tesseract ve PaddleOCR ile Tarih Bilgisi Çıkarımı: Doğruluk, Tespit ve Hız Karşılaştırması

Tesseract OCR aracında en doğru sonucu veren gri tonlamalı (gray-scale) görseller üzerinden tarih çıkarma işlemi, aynı koşullar altında PaddleOCR ile de test edilmiştir. Önceki paragrafta belirtildiği üzere, Tesseract OCR tüm faturalardaki tarihlerinin %60'ını doğru şekilde okumayı başarmıştır.

Öncelikle, Tesseract kullanılarak faturalar üzerinde optik karakter tanıma işlemi gerçekleştirilmiş ve 10 saniyede 20 faturadan 12 tarih verisi tespit edilerek %60 tespit oranı elde edilmiştir. Aynı koşullar altında PaddleOCR kullanılarak faturalar üzerinden tarih bilgisi çıkarma yöntemi test edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, PaddleOCR 56 saniyede 20 faturadan 18 tarih verisini tespit ederek %90 tespit oranına ulaşmıştır.

Tespit-OCR Aracı Grafiği

Görsel 5. Tespit-OCR Aracı Grafiği

Ancak, PaddleOCR'ın CPU üzerinde çalıştırılan sürümü, Tesseract'ın 10 saniyede tamamladığı işlemi 56 saniyede tamamlayarak, Tesseract'a kıyasla önemli ölçüde daha yavaş çalışmıştır. Bu durum, PaddleOCR'ın sunduğu yüksek tespit oranının işlem süresi açısından bir maliyet getirdiğini göstermektedir. Ayrıca, PaddleOCR genel olarak daha yüksek tespit oranı sunsa da bazen tarih verisini yanlış okuma durumu gözlemlenmiştir. Çalışma sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Görsel	Doğru "date"	PaddleOCR	Tesseract
0	08/20/10	08/20/10	None
1	06-28-2014	06-28-2014	06-28-2014
2	10/18/20	10/18/20	10/18/20
3	04/27/19	04/27/19	None
4	12/08/15	12/08/15	12/08/15
5	02/10/2021	9/15/2020	9/15/2020
6	26/01/2025	26/01/2015	26/01/2016
7	11/13/17	11/13/1712	11/13/17
8	04/20/2016	None	None
9	09/08/14	09/80/60	09/08/14
10	23.02.21	23.02.21	None

11	None	None	None
12	10/20/07	10/20/07	None
13	08/11/17	08/11/17	None
14	05/04/17	05/04/17	05/04/17
15	07/22/16	07/22/16	07/22/16
16	05.11.2024	05.11.2024	05.11.2024
17	01/15/17	01/15/17	01/18/17
18	10/31/21	10/31/2110	10/31/21
19	10/16/21	10/16/21	None

Tablo 6. PaddleOCR ve Tesseract “date” verisi üzerine OCR sonuçları

Tabloda da belirtildiği gibi bu değerlendirmede, PaddleOCR toplam 19 fatura görselinin 14’ünde doğru tarih tahmini yaparak %73,7 doğruluk oranına ulaşmıştır. Tesseract ise yalnızca 9 görselde doğru sonuç vererek %47,4 doğruluk oranında kalmıştır. Ayrıca PaddleOCR’ın bazı durumlarda yanlış tarih formatları ve tahminleri ürettiği gözlemlense de, Tesseract’a kıyasla daha kararlı bir performans sergilediği görülmektedir. Süre açısından değerlendirildiğinde, PaddleOCR’nin bu sonuçları 56 saniyede, Tesseract’ın ise 10 saniyede verdiği belirtilmektedir. Bu sonuçlar, PaddleOCR’nin daha yüksek doğruluğa sahip olmasına karşın daha fazla işlem süresi gerektirdiğini ortaya koymaktadır.

OCR Teknolojisi	Tahmin Oranı	Zaman
PaddleOCR	%73,7	56 saniye
Tesseract	%47,4	10 saniye

Tablo 7. PaddleOCR ve Tesseract Tahmin Oranı - Zaman karşılaştırması

Dolayısıyla, PaddleOCR’ın performans avantajlarından tam olarak yararlanmak için GPU hızlandırması ile çalıştırılması önerilmektedir. Bununla birlikte, kritik öneme sahip uygulamalarda yanlış okuma ihtimaline karşı bir doğrulama mekanizması veya ek ön işleme adımları kullanılması faydalı olabilir.

4.1.3. Faturalardan Toplam Fiyat Bilgilerinin Çıkarımı

Önceki bulgulara ek olarak, toplam fiyat verisinin tespitine yönelik yapılan analizde, PaddleOCR’nin 20 farklı görsel üzerinde test edildiği ve bu görsellerden 18’inde toplam

fıyatı bir sayı olarak tespit ettiği belirlenmiştir. Ancak, bu 18 tahminden yalnızca 14’ü doğru olup, PaddleOCR’nin toplamda %70 doğruluk oranına ulaştığı görülmüştür.

Görsel	Doğru "total"	PaddleOCR
0	5.11	5.11
1	38.68	40.0
2	49.90	49.9
3	144.02	144.02
4	7.43	7.43
5	28.28	28.28
6	175.0	175.0
7	23.19	23.19
8	89.13	85.61
9	121.92	1.37
10	338.16	338.16
11	45.44	None
12	18.75	18.75
13	50.00	None
14	26.60	7.0
15	12.58	12.58
16	8.93	8.93
17	38.68	38.68
18	86.35	86.35
19	35.05	3.61

Tablo 8. PaddleOCR ile fatura görsellerinden “total” bilgisinin okunması sonuçları

Birçok durumda "TOTAL" yerine başka kelimelerin ("CASH," "SUBTOTAL," "EGGS," "BAL," "TAX," "RED GRAPE") yanındaki rakamlar yanlışlıkla algılanmış, bu da doğruluğu olumsuz etkilemiştir. Ayrıca, bir görselde "TOTAL" kelimesindeki ikinci "T" soluk olduğu için PaddleOCR bu kısım tespit edilememiştir.

4.1.4. Faturalardan Optik Karakter Tanıma Teknolojisi ile Okunan Verilerin Büyük Dil Modelleri ile Anlamlandırılması

Bir Büyük Dil Modeli (LLM), büyük veri setleri üzerinde eğitim alarak dil işleme görevlerinde insan benzeri metin üretimi ve anlam çıkarımı yapabilen yapay zeka

modelidir.

Fatura verilerinin analizinde LLM kullanımı, önemli avantajlar sağlayan bir yaklaşımdır. Bu tür modeller, doğal dil işleme (NLP) yeteneklerine sahip olduklarından, serbest metinleri anlamak, bağlamı çözümlemek ve metin üzerinde anlamlı sonuçlar çıkarmak konusunda oldukça etkilidir. Faturaların işlenmesi, genellikle yapılandırılmamış ve heterojen veriler içerdiğinden, LLM'ler bu tür verileri doğru bir şekilde analiz etme kapasitesine sahiptir.

LLM'ler, metnin bağlamını anlamada son derece başarılıdır. Faturalar genellikle farklı terminolojiler, ürün adları ve miktarlar içerir. Bu tür verilerin doğru şekilde çıkarılması, yalnızca sözcüklerin veya sayısal değerlerin tespit edilmesiyle sınırlı değildir; aynı zamanda bu öğelerin bağlam içinde nasıl ilişkilendirileceğini ve hangi alanlara ait olduklarını da anlamayı gerektirir. LLM, bu tür karmaşık ilişkileri ve bağlamları başarılı bir şekilde çözümleyebilir. Fakat LLM'lerin çalıştırılması yüksek hesaplama gücü ve kaynak tüketimi gerektirir. Bu tür modeller, çok büyük veri kümesi üzerinde eğitim aldığı için, gerçek zamanlı uygulamalarda yüksek performans sağlayabilmesi için güçlü donanım ve yeterli altyapıya ihtiyaç duyar. Bu, özellikle sınırlı kaynaklara sahip sistemler için önemli bir zorluk olabilir.

4.1.5. Fatura Görsellerinden Satıcı Bilgisi Çıkarımı ve Verilerin Kategorizasyonu için Uygulanacak Yol Haritası

Bu aşamada elimizde bulunan bilgiler toplam fiyat bilgisi, faturanın kesildiği tarih ve satın alınan eşyalardır. Satın alınan eşyaların çıkarımı için LLM yardımı kullanılmıştır, fakat ileriki aşamalarda bu durumun değiştirilmesi söz konusu olabilir.

Bu aşamadan sonra faturalardan, faturaların hangi firma tarafından kesildiği bilgisi çıkarılacak ve satın alınan eşyaların kategorizasyonu yapılacaktır. Bu adımlar tamamlandıktan sonra verilerin görselleştirilmesi hazır olması beklenmektedir.

Faturaların hangi firmalar tarafından kesildiği bilgisinin çıkarılması için birkaç farklı yaklaşım gerekebilir.

- **Fuzzy Matching:** Fuzzy Matching, metinler arasındaki benzerlik oranını hesaplayarak küçük yazım hataları, eksik harfler veya farklı biçimlendirmeler

nedeniyle birebir eşleşmeyen ifadeleri eşleştirmeye olanak tanıyan bir metin benzerliği algoritmasıdır. Fatura metninden çıkarılan kelimeler, veri tabanında bulunan firma isimleri ile karşılaştırarak firma adı belirlenebilir.

- **Named Entity Recognition:** Named Entity Recognition (NER), metin içerisinde belirli varlık türlerini (örneğin, kişi adları, yerler, organizasyonlar, tarih ve zaman gibi) ayıklayan bir Doğal Dil İşleme (NLP) tekniğidir. Faturalardan firma adını ayıklamak için önceden eğitilmiş bir NER modeli seçilebilir. SpaCy modülünün önceden eğitilmiş Türkçe veya İngilizce NER modelleri kullanılabilir. Firma adları genellikle ORG (organization) etiketiyle belirlenir.
- **Önceden Eğitilmiş BERT Modelleri:** BERT (Bidirectional Encoder Representations from Transformers), Google tarafından geliştirilen ve 2018'de yayınlanan, doğal dil işleme (NLP) alanında devrim yaratan bir dil modelidir. BERT, metinlerin anlamını bağlam içinde daha iyi kavrayabilmek için, kelimeleri iki yönlü (bidirectional) olarak analiz eder ve Transformer mimarisine dayanır.
- **Büyük Dil Modelleri:** Büyük Dil Modelleri (LLM), metin tabanlı analizlerde üstün bağlamsal anlamlandırma yetenekleriyle öne çıkmakta ve firma adlarının tespitinde etkili bir araç olarak kullanılmaktadır. Bu modeller, doğal dil işleme (NLP) görevlerinde derin öğrenme tabanlı Transformer mimarisinden faydalanarak, metin içerisindeki adlandırılmış varlıkları (Named Entities) doğru bir şekilde çıkarabilmektedir. Büyük dil modelleri, dilin semantik yapısını derinlemesine öğrenerek, kullanıcıya açık metinlerde geçen şirket isimlerini tespit etme, kategorize etme ve bu verileri işlevsel bilgiye dönüştürme noktasında güçlü bir temel sağlar. Bu yetkinlikler, finansal belgelerde, faturalarda veya sözleşme metinlerinde otomatik firma tanımlama süreçlerinin hassasiyetini ve doğruluğunu artırarak insan müdahalesini en aza indirmeye katkıda bulunur.

Elde edilen satın alınmış eşyalar verilerinin kategorizasyonu için ise, **makine öğrenmesi algoritmaları** düşünülmektedir. Makine öğrenmesi modelinin eğitilmesi için veri seti olarak Amazon Products Sales Dataset 2023 veri seti [10] kullanılması kararlaştırılmıştır. Hangi makine öğrenmesi algoritmasının daha uygun olduğu bu

aşamada tartışılacak ve değerlendirilecektir. Uygun makine öğrenmesi algoritması belirlendikten sonra belirtilen veri seti kullanılarak eğitilecektir. Her eşyanın hangi kategoride olduğunu belirlemek için oluşturulan makine öğrenmesi algoritması kullanılacaktır.

4.2. Veritabanı Üzerinden Yapılacak Veri Analizleri

Veritabanında biriken işlem verileri, kullanıcı davranışlarını anlamak ve pazarlama stratejilerini geliştirmek için analiz edilebilir. Öncelikli olarak, kullanıcıların satın alma alışkanlıkları detaylı şekilde incelenebilir. Hangi ürünlerin en sık birlikte satın alındığı tespit edilerek çapraz satış stratejileri oluşturulabilir. Örneğin, belirli bir ürünü satın alan kullanıcıların genellikle hangi diğer ürünleri tercih ettiği analiz edilerek öneri mekanizmaları geliştirilebilir.

Bunun yanı sıra, demografik faktörlerin satın alma kararları üzerindeki etkisi araştırılabilir. Kullanıcıların yaş ve cinsiyet gibi özelliklerine göre hangi ürünleri daha çok satın aldığı belirlenerek hedef kitleye özel pazarlama stratejileri geliştirilebilir. Örneğin, genç kullanıcıların belirli kategorilere daha fazla ilgi gösterip göstermediği analiz edilerek kampanyalar ve promosyonlar buna göre şekillendirilebilir.

Ürün fiyatlarının zaman içindeki değişimi de önemli bir analiz alanıdır. Belirli ürünlerin fiyatlarındaki artış veya azalma, kullanıcıların satın alma kararlarını nasıl etkiliyor sorusu üzerinde durulabilir. Böylelikle fiyatlandırma stratejileri geliştirilerek daha uygun satış politikaları oluşturulabilir.

Ayrıca, kullanıcıların geçmiş alışveriş verilerine dayanarak onlara kişiselleştirilmiş öneriler sunmak mümkün olabilir. Belirli bir kategoriden sıkça alışveriş yapan kullanıcılara benzer ürünler önerilebilir. Bu sayede, müşteri deneyimi iyileştirilerek satış oranlarının artırılması hedeflenebilir.

Son olarak, veri analizi ve makine öğrenmesi yöntemleri kullanılarak geleceğe yönelik tahminler yapılabilir. Şu ana kadar toplanan veriler doğrultusunda, hangi ürünlerin popülerliğinin artacağı ya da hangi kategorilerde talebin azalacağı önceden tahmin edilerek işletmelerin stratejik planlamalarına katkı sağlanabilir.

4.3. API Geliştirme ve Veri Sunumu

API'nin kullanıcıya sunduğu veri erişimini genişletmek ve sistemin ölçeklenebilirliğini artırmak için yeni geliştirmeler yapılması gerekmektedir. Mevcut sistemde, kullanıcıların alışveriş geçmişine dair temel verilere erişimi bulunmaktadır. Ancak, API'nin daha kapsamlı analiz verileri sunabilmesi için yeni endpoint'lerin eklenmesi planlanmaktadır. Örneğin, en çok satılan ürünler, kişisel alışveriş istatistikleri ve ürün fiyat değişim analizleri gibi detaylı veriler API aracılığıyla sağlanabilir.

Bununla birlikte, raporlama ve analiz özelliklerinin de API'ye entegre edilmesi önemlidir. Kullanıcıların alışveriş geçmişleri ve genel satış istatistikleri üzerinden detaylı raporlar oluşturulması, işletme sahipleri ve yöneticiler için büyük bir avantaj sağlayacaktır. Bu sayede, API aracılığıyla doğrudan satış analizlerine erişmek mümkün olacak ve veri odaklı karar alma süreçleri desteklenecektir.

Gerçek zamanlı veri sunma özelliği de sistemin geliştirilmesi gereken noktalarından biridir. Kullanıcıların taleplerine bağlı olarak belirli veri noktalarının dinamik olarak sağlanması planlanmaktadır. Örneğin, ürünlerin stok durumu, fiyat değişiklikleri veya anlık satış trendleri gerçek zamanlı olarak API aracılığıyla sunulabilir.

API'nin güvenliğini artırmak adına yetkilendirilmiş veri paylaşımı üzerinde de durulmalıdır. Kullanıcıların yalnızca kendi satın alma verilerine erişebilmeleri için JWT tabanlı kimlik doğrulama sistemlerinin etkin bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Bu sayede, kullanıcı verilerinin güvenliği sağlanarak olası yetkisiz erişimlerin önüne geçilecektir.

Genel olarak, API'nin daha geniş bir veri sunum altyapısına sahip olması, sistemin kullanıcı deneyimini iyileştirmesi ve işletmelere daha fazla veri odaklı içgörüler sunması hedeflenmektedir. Yapılacak geliştirmeler sayesinde, hem kullanıcılar için daha kişiselleştirilmiş hizmetler sunulacak hem de işletmeler için stratejik karar alma süreçleri daha verimli hale getirilecektir.

5. KAYNAKÇA

- [1] Yıldız, İ., Kotan, A.B., Altinel Girgin, A.B. (2023). Türkçe Faturaların Sınıflandırılmasında Farklı Öznitelik Seçimi Yöntemleri ile Topluluk Öğrenme Algoritmalarının Etkilerinin İncelenmesi. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, (52), 272-278.
- [2] W. Zhang, "Online Invoicing System Based on QR Code Recognition and Cloud Storage," 2018 2nd IEEE Advanced Information Management, Communication, Electronic and Automation Control Conference (IMCEC), Xi'an, China, 2018, pp. 2576-2579
- [3] Thiée, Lukas-Walter, Felix Krieger, and Burkhardt Funk. "Extraction of information from invoices—challenges in the extraction pipeline." (2023): 1777-1792.
- [4] R.W. Smith, The Extraction and Recognition of Text from Multimedia Document Images, PhD Thesis, University of Bristol, November 1987.
- [5] S. V. Rice, F. R. Jenkins, and T. A. Nartker, "The Fourth Annual Test of OCR Accuracy," Information Science Research Institute, University of Nevada, Las Vegas, Apr. 1995.
- [6] R. Smith, "An Overview of the Tesseract OCR Engine," Proceedings of the International Conference on Document Analysis and Recognition (ICDAR), IEEE, ss. 1145-1148, 2007.
- [7] O. Sarkar, S. Sinha, A. K. Jena, A. K. Parida, N. Parida and R. K. Parida, "Automatic Number Plate Character Recognition using Paddle-OCR," 2024 International Conference on Innovations and Challenges in Emerging Technologies (ICICET), Nagpur, India, 2024, pp. 1-7, doi: 10.1109/ICICET59348.2024.10616305.
- [8] D. Zhang and Y. Li, "Research and Application of Health Code Recognition Based on Paddle OCR under the Background of Epidemic Prevention and Control," *Journal of Artificial Intelligence Practice*, vol. 6, no. 1, pp. 1-16, Feb. 2023

- [9] Bradski Gary and Kaehler Adrian, “Learning OpenCV: Computer vision with the OpenCV library.”, O'Reilly Media, Inc., 2008.
- [10] Lokesh Parab, Amazon Products Sales Dataset 2023, Kaggle. Accessed online on 24 March 2025:
<https://www.kaggle.com/datasets/lokeshparab/amazon-products-dataset>